

Suurena pdf-näyttö 160 %

Keinutuoli

Jatta von Konow

RAK

Mäntsälän kartanon vanha keinutuoli.

Morsiämen keinutuoli ja rukki.

Morsiamen keinutuoli

Juho Kustaa Marianpoika Mattila syntyi v. 1847 Huittisissa, jossa hän varttui lähes aikamiehenä. Juho Kustaa oli vielä alle kahdenkymmenen, kun hän päätti lähteä katselemaan vähän maailmaa. Muuttomatka ei tullut pitkä, sillä Juho Kustaa asettui Köyliöön, joka on Huittisten naapuripitäjä. Muutto koitui Juho Kustalle onneksi, sillä hän tapasi pian tytön, jota alkoi katella omakseen.

Juho Kustaa oli taitava käsistään ja niinpä hän alkoi vuolla mielittetylleen kihlajaislahjaksi keinutuolia. Keinutuolin kaikki osat tehtiin siihen aikaan veistämällä. Selkänojan tyyliteltyt lehtiaiheet välipuut ovat täsmälleen sopivilla paikoilla, ne eivät paina selkää.

Avioliitto solmittiin v. 1870. Morsiustuoli sai seurakseen rukin, jota ahkera Agatha Sofia tarvitsikin kehrätäkseen lankoja sukkiin ja vantuisiin. Perhe kasvoi vähitellen. Keinutuolissa Agatha Sofia tuuditteli lapsukaisiaan ja lepuuteli samalla omaa selkäänsä.

Lapset kasvoivat aikuisiksi. Kun Agatha Sofia nukkui ikiuneen Sylvesterin päivänä v. 1927, jäi keinutuoli perinnöksi hänen pojalleen. Juho Adolf solmi avioliiton Kokemäeltä kotoisin olevan Josefina Juhantytär Ripinperän kanssa.

Keinutuoli sai nyt ympärilleen uuden lapsiparven. Josefina tuuditteli siinä ensin omia lapsiaan ja sittemmin myös lastenlapsiaan.

Isoisän tekemä morsiulahja ei ollut suinkaan Mattilan talon ainoa keinutuoli, sillä niitä oli kaikkiaan viisi kappaletta. Josefina jäi leskeksi v. 1928. Hän kasvatti yksin neljä omaa lastaan aikuisiksi ja orvoksi jääneestä tyttärentyttärestä Orvokista hän sai viidennen lapsen.

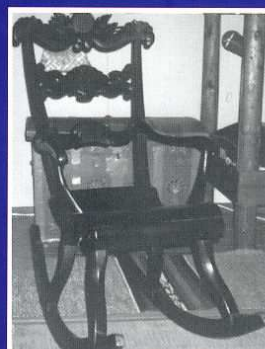
Josefina oli kerran luvannut Orvokille yhden keinutuolin. Mummon suureksi ihmeeksi tyttö valitsi kaikkein vanhimman, jota toiset eivät pitäneet arvokkaana. Keinutuolin hän aikanaan sai. Mummon kuoleman jälkeen se kannettiin navetan heinävintille. Siellä se oli hyvässä tallessa, kunnes Orvokki haki sen omaan kotiinsa.

Keinutuoli tuli v. 1965 Helsinkiin. Sittemmin se muutti nuoren perheen mukana Järvenpäähän kappalaisen virkataloon. Keinutuoli sai ympärilleen kodin ja viisihenkisen perheen. Kun tuli aika luopua kappalaisen virkatalosta, Harjuvaarat muuttivat Jaakon isoisän 30-luvulla rakentamaan kauniiseen taloon, joka sijaitsee Tuusulanjärven vehmaassa rantapuistikossa.

Nyt Orvokin isoisän isän tekemä keinutuoli tuudittelee lempeässä sylissään jo neljännen ja viidennen sukupolven edustajia. Sen kauniisti veistetyt koristeet ja erinomaisesti muotoillut rakenteet kertovat sukupolvesta toiseen erään satakuntalaisen kansanmiehen, Juho Kustaa Marianpojan käden ja silmän suurenmoisesta taidosta. Sen olemukseen on piirtynyt yli 135 vuoden ajalta myös jotain niiden ihmisten kohtaloista, joita se on tuuditellut. Sen aistii keinutuoliin istahtamalla, sillä elämän myötään tuomia jälkiä ei siitä ole pyritty poistamaan, vaan sanoma välittyy käsin kosketeltavaksi. Menneiden sukupolvien elämänkohtalot, ilot ja surut ovat läsnä.

Aikoinaan morsiulahjaksi tehty keinutuoli on nyt kunniapaikalla Orvokki ja Jaakko Harjuvaaran kodissa. Se kertoo uusille sukupolville omaa tarinaansa, mutta säilyttää salaisuudet, jotka sille on uskottu.

KEINUTUOLI

Miten keinutuoli syntyi? Miksi se on ollut väistymässä viime vuosikymmenellä? Onko keinutuolin takaisin paluu mahdollinen?

Kirja antaa näihin kysymyksiin vastauksia. Ihmisen ja keinutuolin välillä on emotionaalinen suhde; keinutuoli on ihmisen ystävä.

Keinutuolilla on monta olemusta: Se oli aikoinaan ujolle morsiamelle lemmenliekku ja sairaalle vanhukselle elämänehtoon lohduttaja.

Keinutuoli on ystävä ja kanssaeläjä. Se auttaa sairasta paranemaan tai ainakin se auttaa kivun sietämisessä. Keinutuoli helpottaa synnyttäjän vaivoja ja se auttaa vauvan ruokinnassa. Keinut ovat inspiroineet taiteilijoita, säveltäjiä, kirjailijoita – ketäpä ne eivät olisi koskettaneet!

Perintökeinutuoleihin liittyy sukujen tarinoita. Keinutuolin käyttäjiä ovat yhtähyvin presidentit kuin kansalaisetkin.

"Ei ennen vanhaan niin köyhää ollutkaan, etteikö sillä olis keinustoolia ollut!"

RAK

Rakennusalan Kustantajat
Kaupintie 13, 00440 HKI
puh. (90) 503 2541
fax (90) 503 2542

ISBN 952-9687-82-6

